

VÝCHODNÁ ÁZIA

Ázia je najväčším a najľudnatejším kontinentom na svete a pre EÚ má veľký geostrategický význam. EÚ má vo východnej Ázii troch strategických partnerov: Čínu, Japonsko a Kórejskú republiku. V tomto regióne sa stretáva s bezpečnostnými problémami, medzi ktoré patrí jadrový program Severnej Kórey a námorné spory v Juhočínskom mori. EÚ je silným hospodárskym hráčom a významným poskytovateľom rozvojovej pomoci na podporu budovania inštitúcií, demokracie, dobrej správy a ľudských práv.

Tento informačný list opisuje región východnej Ázie. Pozri tiež informačné listy o južnej Ázii ([5.6.7](#)) a juhovýchodnej Ázii ([5.6.9](#)).

PRÁVNY ZÁKLAD

- Hlava V (vonkajšia činnosť EÚ) Zmluvy o Európskej únii (Zmluvy o EÚ).
- Články 206 a 207 (obchod) a 216 až 219 (medzinárodné dohody) Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ),
- Dohody o partnerstve a spolupráci (dvojstranné vzťahy).

VÝCHODNÁ ÁZIA

A. Čína

EÚ obnovila vzťahy s Čínou v roku 1994. Naďalej sa však uplatňuje zbrojné embargo, ktoré EÚ uvalila po udalostiach na Námestí nebeského pokoja v roku 1989. Rastúca vzájomná hospodárska a geopolitická previazanosť medzi oboma partnermi sa odráža v spoločnom strategickom programe spolupráce medzi EÚ a Čínou do roku 2020, ktorý prehĺbil a rozšíril spoluprácu v širokej škále oblastí, ako je zahraničná a bezpečnostná politika, hospodársky rozvoj, globálna správa a mnohostranná spolupráca v obchode a investíciách a v sociálnej oblasti, v oblasti životného prostredia a ďalších oblastiach vrátane medziľudských kontaktov.

V roku 2016 Komisia prijala spoločné oznámenie o prvkoch novej stratégie EÚ pre Čínu, v ktorom zdôraznila potrebu zapojiť Čínu do reformného procesu a zároveň podporovať reciprocitu, rovnaké podmienky a spravodlivú hospodársku súťaž vo všetkých oblastiach spolupráce. V navrhovanej stratégii sa kládol dôraz aj na podporu infraštruktúry, obchodu a digitálnej a medziľudskej prepojenosti medzi oboma krajinami na základe otvorenej a transparentnej platformy založenej na pravidlách.

V nadväznosti na navrhovanú stratégiu z roku 2016 Komisia v marci 2019 vydala spoločné oznámenie s názvom EÚ – Čína – strategický výhľad, v ktorom vyzýva na mnohostranný prístup, ktorý zahŕňa rôzne oblasti politiky a požaduje úplnú jednotnosť členských štátov EÚ pri spolupráci s Čínou. Strategické vyhlídky vyzvali na hlbšie zapojenie sa do sledovania spoločných záujmov na celosvetovej úrovni a silnejšiemu úsiliu o recipročné podmienky v hospodárskej oblasti.

V Bruseli sa 9. apríla 2019 uskutočnil 21. samit EÚ – Čína, ktorý nadviazal na strategický dialóg medzi EÚ a Čínou, ktorý sa konal 18. marca 2019 v Bruseli v rámci príprav na tento samit. V [spoločnom vyhlásení vydanom v apríli 2019](#) sa odrážajú pokračujúce snahy nielen spolupracovať v oblasti globálnych výziev, ale aj poskytnúť impulz pre dvojstranný hospodársky vzťah oveľa viac založený na nediskriminácii, spravodlivej hospodárskej súťaži a rovnakých podmienkach. EÚ a Čína sa dohodli predovšetkým na tom, že budú hľadať riešenia niekoľkých kľúčových prekážok, ktoré identifikovali obe strany, „s hodnotením, ktoré sa uskutoční na nadchádzajúcom samite EÚ – Čína“.

V spoločnom vyhlásení sa potvrdilo, že EÚ a Čína majú ako globálni aktéri spoločnú zodpovednosť pri riešení regionálnych a globálnych výziev, ako sú zmena klímy a vykonávanie Parížskej dohody o zmene klímy (COP21), spoločné bezpečnostné hrozby vrátane boja proti terorizmu a kybernetickej bezpečnosti a dodržiavanie spoločného komplexného akčného plánu s Iránom v súvislosti s iránskym jadrovým programom. Opätovne potvrdili aj svoje odhodlanie posilniť mnohostrannosť a multilaterálny obchodný systém založený na pravidlách vrátane procesov reformy medzinárodného menového a finančného systému (vrátane kvót MMF) a Svetovej obchodnej organizácie, v súvislosti s čím vytvorili EÚ a Čína spoločnú pracovnú skupinu. Zároveň potvrdili význam skupiny G20 ako „najvýznamnejšieho fóra medzinárodnej hospodárskej a finančnej spolupráce“ pri presadzovaní multilaterálneho systému. Obidve strany takisto prisľúbili, že zlepšia prepojenosť medzi Európou a Áziou na základe trhových pravidiel, transparentnosti, otvoreného obstarávania, rovnakých podmienok a spravodlivej hospodárskej súťaže a upevnia synergie medzi stratégiou EÚ na prepájanie Európy a Ázie a čínskou iniciatívou Jedno pásmo, jedna cesta.

Rokovania o ambicióznejšej komplexnej investičnej dohode naďalej pokračujú a ich cieľom je vytvoriť rovnaké podmienky pre podniky, poskytnúť nové trhové príležitosti, chrániť investorov a ich investície a umožniť obom stranám plánovať širšie a hlbšie ambície.

EÚ je naďalej najväčším obchodným partnerom Číny, pričom Čína je druhým najväčším obchodným partnerom EÚ. Obchod s tovarom medzi EÚ a Čínou predstavuje viac ako 1,5 miliardy EUR denne, pričom vývoz z EÚ v roku 2018 predstavoval 210 miliárd EUR a dovoz do EÚ 395 miliárd EUR. Vývoz služieb EÚ do Číny v roku 2017 dosiahol 44 miliárd EUR, zatiaľ čo dovezené služby boli na úrovni 28 miliárd EUR. V roku 2017 dosiahli toky čínskych priamych zahraničných investícií (PZI) do EÚ úroveň 30 miliárd EUR, zatiaľ čo PZI EÚ v Číne predstavovali podľa odhadov približne 6 až 7 miliárd EUR.

Parlament poukázal na porušovanie ľudských práv v Číne vrátane svojvoľného zadržavania osôb, pracovných táborov, trestu smrti, obmedzovania slobody prejavu

a združovania, nútených potratov a represívnych politík v [Tibete](#) a Sin-ťiang. Parlament vyjadril podporu výzvam čínskych občanov na skutočné politické reformy^[1] a odsúdil zaobchádzanie s viacerými obhajcami ľudských práv a aktivistami. Čína sa ostro stavia proti akémukoľvek vonkajšiemu zasahovaniu do vnútorných vecí vrátane otázok ľudských práv. Čína sa ostro stavia proti akémukoľvek vonkajšiemu zasahovaniu do svojich vnútorných vecí vrátane otázok ľudských práv. V apríli 2019 sa uskutočnilo 37. zasadnutie venované dialógu EÚ a Číny o ľudských právach.

B. Taiwan

EÚ sa pridrižiava politiky „jednej Číny“ a neuznáva Taiwan ako zvrchovaný štát. EÚ však pokračuje v spolupráci s Taiwanom v nepolitických oblastiach vrátane obchodných a hospodárskych oblastí, ako je obchod, výskum a zmena klímy.

EÚ vypracovala podrobne štruktúrovaný dialóg o hospodárskych a obchodných otázkach s Taiwanom v mnohých odvetviach, ako sú automobilový, farmaceutický a kozmetický priemysel a odvetvie výroby zdravotníckych pomôcok. EÚ je štvrtým najväčším obchodným partnerom Taiwanu po Číne, Spojených štátoch amerických a Japonsku a obchod s tovarom medzi EÚ a Taiwanom dosiahol v roku 2018 novú rekordnú úroveň 51,9 miliárd EUR. S priamymi zahraničnými investíciami v objeme 21,2 miliárd EUR v roku 2017 je EÚ najväčším investorom na Taiwane.

Parlament opakovane podporoval užšiu dvojstrannú spoluprácu medzi EÚ a Taiwanom v oblastiach, ako je obchod, výskum, kultúra, vzdelávanie, zmena klímy a ochrana životného prostredia, pričom vyjadril podporu potenciálnym rokovaniam o investičnej dohode medzi EÚ a Taiwanom.

EÚ a Taiwan uskutočnili prvé výročné konzultácie o ľudských právach 22. marca 2018, na ktorých sa diskutovalo o kľúčových otázkach ľudských práv, ako je univerzálnosť ľudských práv. Na tomto zasadnutí vyjadrila EÚ uznanie za to, že Taiwan dobrovoľne zahrnul ustanovenia hlavných dohôd OSN o ľudských právach do svojho vnútroštátneho práva a do svojho medzinárodného mechanizmu preskúmania.

Taiwan usporiada v januári 2020 svoje 15. kolo prezidentských volieb. Úradujúci prezident Tsai Ingjen z Demokratickej pokrokovej strany kandiduje vo voľbách, rovnako ako Han-Kuo-yu zo strany Kuomintang (Čínska národná strana). Na túto verejnú funkciu kandiduje aj šesť nezávislých kandidátov.

C. Hongkong

Vzťahy medzi EÚ a Hongkongom zahŕňajú obchod a hospodársky rozvoj, colnú spoluprácu, inováciu a technológie, hospodársku súťaž, bezpečnosť potravín, životné prostredie a vzdelávanie. EÚ bola v roku 2018 druhým najväčším partnerom Hongkongu v obchode s tovarom po kontinentálnej Číne a Hongkong bol 17. najväčším partnerom EÚ v obchode s tovarom a jej 10. najväčším partnerom v obchode so službami. Dvanásť štruktúrovaný dialóg medzi EÚ a Hongkongom sa uskutočnil v decembri 2018. V dôsledku zlepšení v oblasti dobrej správy vecí verejných EÚ 12. marca 2019 odstránila Hongkong zo svojho [zoznamu obsahujúceho nespolupracujúce daňové jurisdikcie](#).

[1] Uznesenie Európskeho parlamentu zo 14. marca 2013 o vzťahoch medzi EÚ a Čínou (Ú. v. EÚ C 36, 29.1.2016, s. 126).

[V odporúčaní Európskeho parlamentu z 13. decembra 2017](#) uverejnenom 20 rokov po zriadení Osobitnej administratívnej oblasti Hongkong (OAO) sa zdôraznilo, že dodržiavanie základných právnych predpisov OAO Hongkong má kľúčový význam pre ďalšie posilňovanie vzťahov s EÚ. Hoci EÚ uplatňuje politiku jednej Číny a uznáva námietku Číny voči zasahovaniu do jej vnútorných záležitostí, v odporúčaní sa odsudzuje zasahovanie Číny do vnútorných záležitostí Hongkongu, ktoré môže ohroziť dlhodobú životnosť modelu jedna krajina, dva systémy. Neutíchajúce demonštrácie, ktoré sa začali v marci 2019 po zavedení zákona o páchateloch na úteku a vzájomnej právnej pomoci v trestných veciach, viedli k stupňujúcemu sa násiliu a pokračujúcim nepokojom v Hongkongu. EÚ trvá na tom, že zmierňovacie opatrenia a dialóg sú kľúčom k mierovému riešeniu spolu s rešpektovaním základných slobôd udelených v rámci zásady „jedna krajina, dva systémy“. EÚ prikladá veľký význam vysokej miere autonómie Hongkongu, ktorá sa musí zachovať v súlade so základným zákonom a medzinárodnými záväzkami. Pokračujúce dodržiavanie základných práv a slobôd a nezávislosť súdnictva zostávajú zásadne dôležité pre rozvoj Hongkongu.

D. Japonsko

Japonsko je strategickým partnerom EÚ od roku 2003 a hlási sa k spoločným hodnotám, čo sa týka ľudských práv, demokracie a právneho štátu. Dohoda o strategickom partnerstve medzi EÚ a Japonskom, ktorá dočasne nadobudla platnosť 1. februára 2019 a ktorá upravuje politický dialóg a politickú spoluprácu, ako aj spoluprácu so zameraním na regionálne a globálne výzvy, znamená novú úroveň tohto partnerstva. Posilní sa ňou aj dialóg medzi Parlamentom a japonským parlamentom. Dohoda o hospodárskom partnerstve (DHP) medzi EÚ a Japonskom nadobudla platnosť 1. februára 2019 a je jednou z najkomplexnejších dohôd EÚ o voľnom obchode. Očakáva sa, že bude stimulovať obchod a hospodársky rast na oboch stranách. DHP obsahuje záväzky týkajúce sa tak obchodu s tovarom, ako aj obchodu so službami a poskytuje rámec, ktorý podporuje dvojstranné investície. Stanovuje tiež ambiciózne ciele v oblasti udržateľného rozvoja a po prvýkrát zahŕňa osobitný záväzok týkajúci sa Parížskej dohody o zmene klímy.

EÚ a Japonsko majú spoločný pohľad na otvorené svetové hospodárstvo založené na pravidlách, ktoré zaručuje najvyššie normy.

Japonsko je po Číne druhým najväčším obchodným partnerom EÚ v Ázii s celkovým objemom obchodu vo výške 135 miliárd EUR v roku 2018. Obe strany sa aj naďalej zaväzujú, že budú pokračovať v posilňovaní investičných vzťahov tak, že v blízkej budúcnosti uzavrú samostatnú investičnú dohodu, ktorá bude zahŕňať normy ochrany investorov/investícií a mechanizmus riešenia sporov. EÚ a Japonsko ukončili 17. júla 2018 rokovania o primeranej úrovni ochrany údajov. Dňa 23. januára 2019 prijali rozhodnutia o vzájomnom uznávaní systémov na ochranu údajov ako „rovnocenné“, čím sa vytvorila najväčšia oblasť bezpečných tokov údajov na svete.

Dňa 25. apríla 2019 sa konal 26. samit EÚ – Japonsko, na ktorom sa diskutovalo o otázkach, ako sú zmena klímy, regionálna bezpečnosť a obchod, ako aj stav bilaterálnych vzťahov. Počas druhej návštevy predsedu vlády Abeho v Bruseli v roku 2019 podpísali EÚ a Japonsko partnerstvo pre udržateľnú prepojenosť a infraštruktúru kvality medzi Európskou úniou a Japonskom.

E. Kórejská republika (Južná Kórea)

Vzťahy medzi EÚ a Južnou Kóreou sa datujú od roku 1997, keď bola podpísaná dohoda o spolupráci a vzájomnej administratívnej pomoci v colných otázkach. Dnes je Kórejská republika jedným z desiatich strategických partnerov EÚ v oblasti globálnej bezpečnosti, hospodárstva, životného prostredia a medzinárodnej spolupráce. Dvojstranný obchod medzi EÚ a Južnou Kóreou výrazne vzrástol a v roku 2018 dosiahol rekordnú úroveň viac ako 100 miliárd EUR. EÚ je významným investorom v Južnej Kórei: jej PZI v roku 2017 predstavovali 51 miliárd EUR.

Juhokórejské odvetvie vedy a techniky je jedným z najpokročilejších na svete. Zameriava sa na inovácie a dosahuje pozoruhodné výsledky v oblasti robotiky a umelej inteligencie, čo poskytuje nové príležitosti na zvýšenie spoločnej vedecko-technickej spolupráce s EÚ.

Južná Kórea má vysoko digitalizované hospodárstvo a vyvíja národnú stratégiu kybernetickej bezpečnosti po skúsenostiach s útokmi hackerov, ktoré postihli milióny ľudí a oficiálne stránky. Z plánovania väčšiny závažných kybernetických útokov bola obvinená Severná Kórea. Medzi EÚ a Južnou Kóreou sa zintenzívňuje spolupráca v oblasti kybernetických hrozieb. V júni 2019 sa v Bruseli konal 5. kybernetický dialóg EÚ – Južná Kórea.

Hospodárska angažovanosť a denuklearizácia sú súčasnými prioritami medzikórejských vzťahov. Účasť Severnej Kórey na zimných olympijských hrách v Pjongčangu vo februári 2018 bola zlomovým bodom. Juhokórejský prezident Mun Če-in sa dialógom a opatreniami zameranými na budovanie dôvery snaží o zmiernenie napätia. V období od apríla do septembra 2018 sa v snahe o denuklearizáciu uskutočnili tri medzikórejské samity. Napriek tomu sa medzikórejské vzťahy zhoršili v roku 2019 po Hanojskom samite medzi USA a Severnou Kóreou a opätovne sa zhoršili v auguste 2019 v nadväznosti na spoločný vojenský výcvik medzi USA a Južnou Kóreou, ktorý Severná Kórea označila za porušenie troch dohôd uzavretých v roku 2018, pričom obvinila Južnú Kóreou zo sprisahania s vonkajšími silami a pokračovania v skrytej nepriateľskej činnosti. EÚ podporuje diplomatické riešenie kórejskej jadrovej krízy.

V marci 2017 potvrdil Ústavný súd Južnej Kórey obžalovanie a zosadenie bývalej prezidentky Pak Kun-hje z funkcie. Mun Če-in, líder Demokratickej strany (strana Minjo), bol v máji 2017 zvolený za prezidenta. Nová vláda plní ambiciózný plán hospodárskeho rastu, zvyšuje verejné výdavky a sleduje sociálnu politiku prerozdeľovania. V septembri 2019 prezident Mun vymenoval za ministra spravodlivosti Cho Kuka s cieľom navrhnuť reformy súdnictva vrátane vytvorenia antikorupčnej agentúry zameranej na vyšetrovanie úradníkov na vysokej úrovni. V kontexte polemiky a obvinenia z korupcie Cho Kuk odstúpil 14. októbra 2019. Obvinenia poškodili obraz vládnucej strany Minjo v rámci príprav na parlamentné voľby v apríli 2020. V októbri 2019 boli prieskumy obľúbenosti prezidenta Muna na najnižšej úrovni od roku 2017, a to aj napriek prísľubu uprednostniť vytváranie pracovných miest, zaviesť protikorupčné reformy a znížiť nerovnosť.

V apríli 2018 sa uskutočnila delegácia Výboru Parlamentu pre zahraničné veci do Japonska a Južnej Kórey, ktorej cieľom bolo prehĺbiť dvojstranné strategické partnerstvá a ich parlamentný rozmer.

Dňa 19. októbra 2018 sa v Bruseli konal 9. samit EÚ – Južná Kórea. EÚ a Južná Kórea diskutovali o rozšírení dvojstranného programu a o širších výzvach týkajúcich sa celosvetovej a regionálnej bezpečnosti a mieru a nešírenia zbraní hromadného ničenia.

V novembri 2019 delegácia juhokórejskej delegácie z Národného zhromaždenia navštívila Európsky parlament v Bruseli na 21. medziparlamentnej schôdzi. Rokovania sa zamerali na dohodu o voľnom obchode, zmenu klímy, bezpečnosť a technológiu.

Južná Kórea ešte nepodpísala štyri základné dohovory MOP o nútenej práci, slobode združovania, ochrane práva organizovať sa a kolektívnom vyjednávaní. V októbri 2019 vláda schválila návrh právneho predpisu, ktorý sa má zaslať Národnému zhromaždeniu. Nie je isté, či zákony prejdú vzhľadom na nesúhlasné stanovisko podnikov a odborových zväzov.

F. Kórejská ľudovodemokratická republika (KĽDR/Severná Kórea)

EÚ vedie voči Kórejskej ľudovodemokratickej republike (KĽDR/Severná Kórea) politiku kritickej angažovanosti, ktorá spočíva vo vyvíjaní tlaku v podobe sankcií a ďalších opatrení, pričom komunikačné kanály ponecháva otvorené. Dvojstranné vzťahy sú obmedzené a neexistujú žiadne dvojstranné politické ani obchodné zmluvy medzi EÚ a Severnou Kóreou. S výnimkou humanitárnej pomoci je rozvojová spolupráca EÚ, ktorá sa vzťahuje najmä na potravinovú bezpečnosť, navyše podmienená politickými aspektmi, sankciami OSN a ďalšími obmedzeniami. Parlament prijal niekoľko uznesení, v ktorých odsúdil jadrové a raketové programy Severnej Kórey a vyjadril vážne znepokojenie nad zhoršujúcou sa situáciou v oblasti ľudských práv v krajine.

S cieľom doplniť a posilniť príslušné rezolúcie Bezpečnostnej rady OSN (č. 2270, 2321, 2371, 2375 a 2397) [EÚ pri viacerých príležitostiach rozšírila rozsah sankcií voči KĽDR](#) a rozšírila zákaz investícií do finančných služieb a dopravy aj na nové odvetvia. Medzi ne patria odvetvie konvenčných zbraní, metalurgický priemysel, letecké a počítačové služby a služby súvisiace s ťažbou surovín a výrobou v chemickom, ťažobnom a rafinérskom priemysle. [V apríli 2018 EÚ doplnila do zoznamu osôb a subjektov podliehajúcich reštriktívnym opatreniam voči KĽDR](#) jednu osobu a 21 subjektov z dôvodu ich zapojenia do nezákonnej obchodnej činnosti a činností, ktoré uľahčujú obchádzanie sankcií. Na tomto zozname uvádza OSN v súčasnosti celkovo 80 osôb a 75 subjektov, pričom EÚ samostatne sankcionovala 59 osôb a deväť subjektov.

Po spoločnej účasti Severnej a Južnej Kórey na zimných olympijských hrách v Pjongčangu vo februári 2018 sa v apríli, máji a septembri 2018 konali tri medzikórejské samity. Tento historický vývoj je vyjadrením záujmu oboch národov o zmiernenie eskalácie napätia a mier na Kórejskom polostrove.

Dňa 12. júna 2018 sa v Singapore konal prvý samit KĽDR – USA. Severokórejský prezident Kim Čong-Un a prezident USA Donald Trump sa v spoločnom vyhlásení 12. júna 2018 dohodli na budovaní nových vzťahov, ktoré budú vychádzať z vyhlásenia z Panmunjomu, ktoré bolo podpísané v apríli 2018 na medzikórejskom samite. KĽDR

sa zaviazala pracovať na úplnej denuklearizácii Kórejského polostrova. Druhý samit KĽDR – USA sa konal 27. februára 2019 v Hanoji (Vietnam), dohodu o denuklearizácii sa však nepodarilo dosiahnuť. Prezident Trump uviedol, že je pripravený pokračovať v rokovaníach s Kim Čong-Unom. V súčasnosti sú vzťahy s USA na bode mrazu a opatrenia na zmiernenie napätia sú pozastavené.

Ulrich Jochheim / Jorge Soutullo
11/2019

